

Stavby Colasu

Mesačník spoločností skupiny COLAS v Slovenskej a Českej republike

Noviny Stavby Colasu sú nasledovníkom Mostov východu Inžinierskych stavieb, a. s. a Spravodaja CESTY NITRA, a. s.

Vitajte medzi ľudopmi

Neprestaňme s kvalitou

Krásnejší Smržovka

Sud plný krvi

Maglovec na vlastné oči

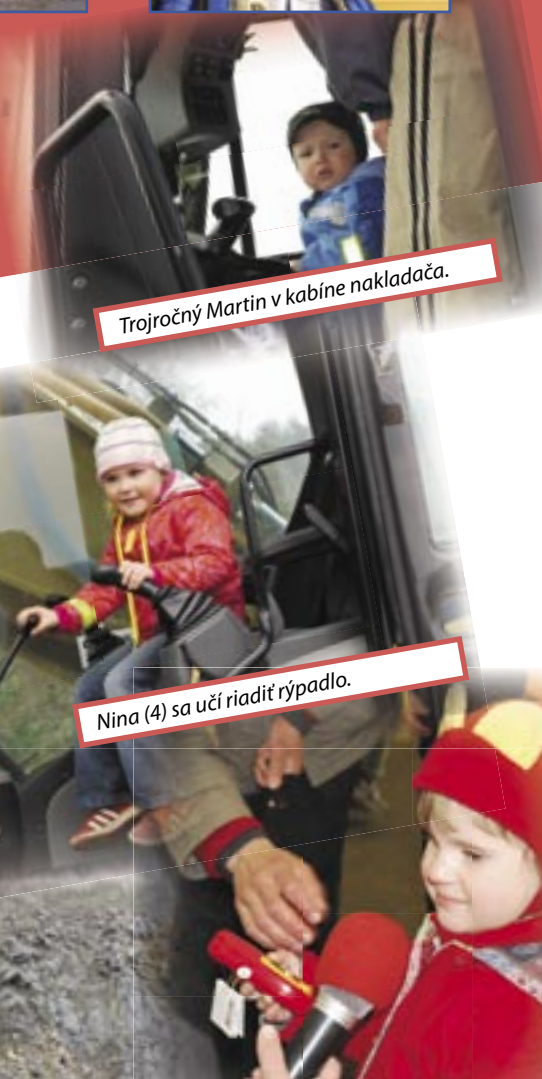
„Bude to prvá akcia tohto druhu minimálne v slovenskom COLAS-e. Pokiaľ ja viem, tak len Poliáci sa pokúsili o niečo podobné,“ pozýval výkonný riaditeľ **Ing. Ján Kačeňák**. IS-Lom, dcérska spoločnosť Inžinierskych stavieb, volala na druhú aprílovú sobotu verejnosť na Deň otvorených dverí lomu Maglovec neďaleko Prešova.

Ako každá banská prevádzka, aj tento veľký lom každodenne ovplyvňuje životy ľudí – v blízkej Vyšnej Šebastovej. Preto je cesta otvorenosti, partnerstva a vzájomnej komunikácie jediná možnosť, ako vychádzať – aj s tými, ktorých príbuzní tu nepracujú a ktorí v blízkej obci „len“ bývajú.

Počasiu na deň otvorených dverí je napriek nepriaznivým predpovediam napokon dosť milosrdné. Nie je teplo, ale aspoň neprší. Do lomu si už pred deviatou nachádzajú cestu prví zvedavci. Najmä rodinní príslušníci zamestnancov, ale tiež miestni. Registrujeme sa, prichádzame k primárnemu dviču, kde už čakajú stroje, kolosy, bez ktorých si už nie je možné prácu v lome predstaviť.

Detváky sú unesené, veď takto zblízka si nakladače, dumpery či mobilný dvič nemôžu pozrieť každý deň. A keď sa vynadávajú, môžu ísť pod stan a kresliť obrázky.

pokračovanie na str. 3

Trojročný Martin v kabíne nakladača.

Nina (4) sa učí riadiť rýpadlo.

Špeciálnu cenu si odniesla štvorročná Petra.

Do súťaže v kreslení sa zapojili aj Palo, Daniel, Dominik a Samuel (zlava).

Ťažká technika ako na výstave.

Krátko

Tak predsa?

Národná diaľničná spoločnosť ohlásila na 29. mája otvorenie dlho očakávaného diaľničného úseku D1 Svinia – Prešov západ. Približne osemkilometrové dielo sa rodilo vyše tri roky a odľahčí obväznú cestu smrti v smere na Poprad. Je však možné, že kvôli nedoriešeným výkupom pozemkov dôjde v oblasti križovatky Prešov západ v budúcnosti ešte k niektorým zmenám v organizácii dopravy.

Problém menom PPP

Slovenská vláda trvá na tom, že stavba diaľnic cez PPP projekty je pre Slovensko najvýhodnejšia. V médiách sa objavili informácie o výraznom predražení projektov v porovnaní so stávaním z európskych fondov a štátneho rozpočtu. O ďalšom vývoji najmä okolo prvého balíka PPP diaľnic (medzi Martinom a Prešovom) sa rozhodne v priebehu mája.

Lepšie technológie

Silné firmy nedávno predstavili na pôde Inžinierskych stavieb svoje najnovšie strojové vybavenie, s dôrazom na technológiu práce pri zhutňovaní zemín a asfaltov. Sériu prezentácií odštartovala ešte koncom januára firma Phoenix Zeppelin s ponukou novinek značky Cat. Firma Bomag predviedla začiatkom marca výrobky so zameraním na valcovanie horúcich asfaltových vrstiev, zemín a štrkov. Posledná prezentácia, od spoločnosti Wirtgen, sa začiatkom apríla sústredila na frézy a finiéry tejto značky, ako i možnosti valcov HAMM. **red**

V kraji rybníkov pripravení na diaľnicu D3

Vraj už čoskoro

Ešte v minulom roku nebolo isté, či stavba juhočeskej diaľnice D3 bude kvôli nedostatku financií pokračovať. Dnes je jasné, že projekt dostal zelenú. Realizujúce konzorcium na tomto úseku medzi Táborom a Veselím nad Lužnicí zahŕňa firmy Strabag, Metrostav, Eurovia CS a Inžinierske stavby (IS).

„V priebehu mesiaca máj by mali byť vydané zostávajúce stavebné povolenia tak, aby sa všetko mohlo konečne rozbehnúť,“ informuje **Ing. Elena Tataiová**, technická námestníčka závodu 09 Inžinierskych stavieb. Tieto vcelku pozitívne informácie sa zástupcovia združenia dozvedeli na kontrolnom dni v polovici marca priamo v Táboře. Pôvodný termín dokončenia znie: september 2011. Zdá sa však, že už je málo reálny.

Diaľnica sa stane súčasťou európskeho koridoru E55 smerujúceho zo Škandinávie cez Nemecko, Česko a Rakúsko až do Talianska a Grécka.

Od Táboru po Veselí je dlhá 30 kilometrov a bude stáť vyše 10 miliárd českých korún. Inžinierske stavby majú za úlohu dodať 6,4 % prác, teda v hodnote do 600 miliónov CZK. Ředitelství silnic a dálnic predpokladá, že diaľnica bude sprepajzdená naraz.

„Na našom úseku dlhom 1,4 kilometra máme päť mostných objektov,“ dopĺňa E. Tataiová. Dodávateľsky by sa na časti v réžii úseku Inžinierskych stavieb mali do veľkej miery podieľať závody zo skupiny COLAS. Cesty a ostatné objekty dostane na starosť COLAS CZ, kým na mostoch sa počíta so Sangreenom. V réžii Inžinierskych stavieb vznikne zrejme aj produktovod.

„Vzhľadom na finančne náročné obdobie, v ktorom sa náš sektor celkovo nachádza, bol pre diaľnicu D3 zvolený tzv. meraný kontrakt, aby počas celej doby výstavby bola známa presná cena stavby,“ upresnila E. Tataiová. Stavbárov teda čaká v kraji, známom množstvom rybníkov, mimoriadne náročná práca, na ktorú sa už teraz musia pripraviť s maximálnou zodpovednosťou.

ao, mapa www.rsd.cz

Obecne i krajsky

Nechystáme ústup z pozícií. CESTY NITRA sa aj v tomto roku zamerali na získavanie zákaziek predovšetkým na teritóriu svojich troch stredísk. Prím budú hrať investori z verejnej správy.

Parquetou západoslovenských COLAS-ákov sa v minulých rokoch stali práce pre samosprávne kraje. V nedávno tak úspešnom trnavskom VÚC sa čaká na vypísanie novej súťaže, rovnako v nitrianskej župe. „V Trenčíne sa nám podarilo získať práce za približne 2,7 milióna eur bez DPH v poddodávke pre Doprastav. Je to asi štvrtina celej zákazky,“ uvádza technický námestník **Ing. Juraj Cabadaaj**.

Aj pre štát

Štátna Slovenská správa ciest zápasí v tomto roku s nižším rozpočtom, než bývalo zvykom. Ale aj napriek tomu sa podarilo získať od investičnej výstavby a správy ciest (IVSC) Bratislava zákazku na opravu komunikácií v hodnote 1,351 milióna eur. Navyše, úspešne sme sa uchádzali o ďalšiu spoluprácu - a znova pri Trenčíne: „Plánuje sa stavba nového mosta na diaľničnom prievážači od D1 smerom do mesta. Tu sú CESTY NITRA v združení s Doprastavom,“ upresňuje J. Cabadaaj.

Pre SSC pokračujeme pri Topolčanoch, obchvat by mal byť hotový do konca roka. Ešte skôr chceme ukončiť práce pre Národnú diaľničnú spoločnosť v COLAS-áckej kooperácii s Inžinierskymi stavbami na rýchlostnej R1 pri Žiari nad Hronom, napriek komplikáciám spojeným s počasím a vianočnou povodňou.

Obecné pokladnice v rokoch komunálnych volieb nezvyknú živať prázdnotou. No v súčasnosti, v ča-

se krízy, to tak je; spôsobil to najmä výpadok z miestnych daní.

Úspechy obcí

Viacerým obciam sa ale podarilo získať prostriedky z európskych fondov, najmä v rámci regionálneho operačného programu a Výzvy: regenerácia sídiel. „Ide až o 95 % peňazí, ktoré zastupiteľstvá dostanú od EU a použijú na svoje infraštruktúrne projekty,“ upresňuje J. Cabadaaj. Príkladmi sú Lehnice v Trnavskom kraji pri Dunajskej Strede, kde CESTY NITRA zrevitalizujú prostredie prácami za približne pol milióna eur. Po troch rokoch pripravujú obnovu podobného typu aj v meste Senec neďaleko Bratislavy. „Z obcí Nitrianskeho kraja sú to Dolné Obdokovce pri Nitre, Dulovce neďaleko Hurbanova a Neded blízko Šale. Väčšinou nás tam čaká úprava chodníkov, námestí a verejného osvetlenia.“

Ďalšie projekty si budú musieť na dokončenie počkať. Nedá sa zatiaľ povedať, či a kedy bude pokračovať obchvat Prievidze, keďže tam to závisí od prítomnosti investorov v priemyselnom parku. Aj súkromný investor, ktorý plánuje postaviť veľkolepý golfový areál v Šajdíkových Humenciach na Záhorí, bude musieť najskôr zaplatiť dlh firme, ktorá preň realizovala už hotové práce. Až potom budú môcť CESTY NITRA začať seriózne uvažovať o ponuke na spoluprácu.

tob, foto archív SC

Prvá pokládka nosníkov na moste 205 pri Topolčanoch. Koncom tohto roka by mal obchvat začať slúžiť vodičom.

Deň otvorených dverí v lome mal úspech

Maglovec na vlastné oči

dokončenie zo str. 1

Niektor však ešte kresliť nevie. Napríklad trojročný Martin Dolhý. Radšej si vyskúša kabínu nakladača. Mamka ale vraví, že ešte radšej ako stroje má kľúče. S jedným aj spáva. Martinov dedko **Július Dolhý** pracuje v Maglovci tretí rok, prišiel z dopravy a mechanizácie prešovských pozemných stavieb.

Na opačnom konci prehliadky stretávame štvorročnú Ninku Jankovú. Ocko ju sprevádza až do kabíny veľkého pásového rýpadla. Do Vyšnej Šebastovej, časti Severná, prišli bývať z Prešova, do zrekonštruovaného rodinného domu. Občas zácítia otras, to keď v lome prebehnú odstrely.

Otvorenými dverami zavítali do lomu aj dva kočíky so sladko spiacimi bábätkami. Ich babky sú kmotry. „Ešte som tu nikdy nebola,“ vraví **Anna Onderová**, ktorej tu pracuje syn. Ten je zároveň zaťom **Boženy Kožlejovej**. Aj tá je tu s kočíkom a dieťaťom od druhej dcéry. Blízkosť lomu má aj pre nich odvrátenú stranu, ale už si zvykli. „Náš dom je siedmy od bane.“ Nestážujú si. „Vítali by sme deň pre ľudí aj každý rok.“

Oficiálny program

Slova sa ujíma **Ing. Ján Kačeňák**. Stručne približuje skoro storočnú históriu lomu a úspechy, ktoré dosiahol IS-Lom za jedenásť rokov pôsobenia. Slovo potom pre-

Dumper značky CAT nemal nikdy viac divákov.

berá **Ing. Pavol Tomaško** so zjednodušeným technologickým opisom prác. Nato **Radoslav Zajiček** z firmy Phoenix Zeppelin predstavuje vozový park strojov značky CAT v plnej kráse. Všetko smeruje k praktickej ukážke. Nákladné dumpery sa presúvajú na druhú stranu lomu, kde na jednej z etáží nakladač sype na korbu vyklápacieho vozidla kameň získaný odstreľom. Obrovské auto potom pred zrakmi hostí nacúva k primárnemu drviču a vysype svoj náklad. Tak to ide niekoľkokrát.

Ani pohľad do „hrdla“ primárneho drviča si záujemcovia nenechali ujsť.

Napokon sa diváci presunú k mobilnému drviču, kam vyprázdňuje svoje plné lyžice obrovské rýpadlo...Medzi tým si návštevníci prezierajú aj sedemposchodovú budovu - terciárnu časť výroby, kde vidia drviče, triediče, dopravníky a nový odsávací systém.

Dotyky lomu

Medzi hosťami dňa otvorených dverí nechýba starosta Vyšnej Šebastovej **František Stanek**. Jeho zástupca **Ing. Jozef Tomčo** pripúšťa, že najväčší problém predstavujú nákladné autá prechádzajúce obcou. Prázdne smerom do lomu a naložené nazad. Osobitne nedisciplinovaní sú vraj poľskí vodiči, ktorí často nedodržiavajú povolenú rýchlosť, čím sa aj otrasy a hluk zvyšujú. Často sú tu vraj už o šiestej

Výkonný riaditeľ IS-Lom **Ján Kačeňák** (vľavo) debatoval so starostom Vyšnej Šebastovej **Františkom Stanekom** (vpravo) a jeho zástupcom **Jozefom Tomčom**.

ráno. Cesta je navyše rozbitá, deravá, no samosprávny kraj, ktorý ju má v správe, má momentálne iné priority...

Prašnosť spôsobovala v minulosti tiež problémy. Najmä potom, čo pred pár rokmi firma zanechala mokrý spôsob spracovania v prospech suchého. „Keď zafúkal východný vietor, nad baňou sme videli kúdol prachu. Prevádzku vtedy zatvárali,“ spomína **J. Tomčo**. Toto už chvalabohu zažehnali. „Náš nový odsávací systém výrazne znižuje prašnosť,“ s uspokojením hovorí **Ján Kačeňák**.

Čo seizmika? „Občania Vyšnej Šebastovej vnímali odstrely veľmi negatívne. Pracovníci baníckej fakulty z Košíc vykonali merania na konkrétnych domoch. Myslím, že ľudia sa uspokojili, keď vyhodnotenia preukázali hodnoty pod 50 % normy. Tieto merania vykonávame už vyše dva roky. Taktiež sme nahradili rozbité nadrozerných kusov zvaných „batarý“. Teraz ich rozpája hydraulické kladivo na bagri. Týmto sa počet odstrelov znížil na tretinu,“ doplňuje výkonný riaditeľ.

Čas pokročil. Detská súťaž v malovaní spoznáva svojich víťazov spomedzi chlapcov i dievčat. Špeciálnu cenu dostáva i štvorročná **Petka** – ako najmladšia účastníčka súťaže. Schádzame k hlavnej budove, kde sa púšťame do pravého, hustého guľášu. Aj štrúdle majú úspech. Premiéra Dňa otvorených dverí sa vydarila. Pozvanie prijali aj takí, čo sa do Vyšnej Šebastovej presťahovali preč od ruchu mesta. Úplný pokoj nenašli – nejaký hluk či otrasy sú každodennou realitou. Ale, ako podotýka zástupca starostu, celý náš život je o kompromisoch. Nezostáva nič iné, len súhlasiť.

Anton Oberhauser, foto autor

Pavilón primátov je od samého začiatku magnetom pre návštevníkov bratislavskej ZOO

Ľudoopy prestáňované

Obrovský záujem verejnosti o ZOO sprevádzal akciu Bratislava pre všetkých počas posledného aprílového víkend. Ťahák bol jasný – novičký pavilón ľudoopov. Dielo za vyše 3 milióny eur postavili Inžinierske stavby (IS). Na slávnostnom otvorení sa pozvaným hosťom prihovoril popri primátorovi hlavného mesta **Ing. Andrejovi Ďurkovskom** a riaditeľke ZOO **Ing. Miloslave Šavelovej** aj generálny riaditeľ IS **Ing. Jaroslav Jarábek, MBA**. Nechýbali

ani zástupcovia Únie českých a slovenských zoológických záhrad. Do pavilónu s najmodernejšie zariadenými výbehmi sa už nastahovali prví obyvatelia – šimpanzy a orangutany. Počas celého víkend sa pred unikátnym dielom (podobné sú v rámci Európy vo Frankfurte, Mníchove a Lisabone) tvoril špalier zvedavých divákov. Viac si o atmosfére slávnostného otvorenia prečítate v budúcom čísle našich novín.

tob, foto autor

Troja vzácní hostia – zľava **A. Ďurkovský, M. Šavelová** a **J. Jarábek** prestrihli za asistencie malých Bratislavčanov pásku pri novom pavilóne primátov.

Stavby Colasu sú podnikovými novinami zamestnancov spoločnosti:

Práca právnikov je aj v čase krízy veľmi cenná a náročná

Od začiatku v strehu

Nielen zmenu organizačnej štruktúry zažili vlani Inžinierske stavby (IS). Nové je i rozmiestnenie kancelárií na niektorých poschodiach administratívnej budovy na Priemyselnej ulici v Košiciach. Právnici viacerých závodov tak teraz sídlia blízko seba. Čo je však podstatné - ich práca je možno viac než v minulosti pod drobnohľadom. O náplni hovori člen tímu, JUDr. Michal VAGAŠ zo závodu 03.

M. Vagaš: Nesieme značnú zodpovednosť. Na tím právnikov sa musia stavbári spoľahnúť.

• Priblížte, čo je náplňou práce právnika na závoze, ktorý stavia hlavne cesty?

Mojej práci predchádza aktivita technického oddelenia – títo kolegovia pripravujú skutočnú stavebno-technickú časť projektu, termíny, harmonogramy a technické špecifikácie nevynímajúc. Právnik prichádza na rad aj v čase dopracovania ponuky, presnejšie jej zmluvnej časti. Rozsah a obsah našej činnosti závisí predovšetkým od obsahu podmienok konkrétneho obstarávania, ponuky, v iných oblastiach práce hlavne od pokynov riaditeľa závodu.

• V čom sa môžu jednotlivé zmluvy líšiť?

Pokiaľ ide napríklad o proces verejného obstarávania, zmluva môže byť štrukturovaná v duchu pravidiel Obchodného zákonníka, alebo si do nej obstarávateľ zakotví vlastné podmienky, vždy však v súlade s platným právom. Diferenčným, teda rozdeľujúcim prvkom pri koncipovaní zmluvných podmienok je často majetková podstata obstarávateľa (investora). Iné podmienky preferujú súkromní partneri, iné verejní obstarávateľia, ako samosprávne kraje, správy ciest, obce. Úlohou právnika je požadovanú zmluvu nastudovať a v procese obstarávania vydiskutovať najskôr u nás vo firme a neskôr aj s investorm tak, aby bola prijateľná pre predmetné obstarávanie.

• Znie to jednoducho...

Možno, avšak úlohou právnika v IS a nielen tu, je v oblasti zmluvných vzťahov pripraviť zmluvu tak, aby jej obsah neumožňoval dvojaký výklad a zabezpečil zamýšľaný výsledok. Jednoduchšie to ide pri projektoch financovaných prostredníctvom európskych fondov, kde je právny rámec prakticky celý daný vopred a väčšie zásahy do obsahu zmluvy sú vopred vylúčené. Naopak, väčší dôraz si vyžaduje štúdium zmluvných podmienok súkromného investora, aj s ohľadom na právne (zmluvné) istoty a garancie, vyžadované našou spoločnosťou. Dnes každý podnikateľ striehne na každý cent a my sa musíme prispô-

bovať. Tvoríme podporný tím, na ktorý sa naši stavbári musia - a verím, že môžu - spoľahnúť. Preto musíme byť od začiatku v strehu.

• Ako sa Vám spolupracuje?

Všetko je to o komunikácii. Spolieham sa na kvalitnú výmenu informácií s nadriadenými a kolegami. Od riaditeľa závodu cez technického, výrobného a finančného námestníka, prípravárov až po manažérov stavby. Zmluva musí mať odsúhlasené, ale reálne plniteľné termíny, musí dobre „ošetrit“ kontakt so subdodávateľmi.

• Veľkou výzvou pre firmu sú PPP projekty. Týka sa to aj Vás?

Táto parketa je doménou novovzniknutej vnútornej organizačnej zložky našej spoločnosti – závodu 01. V úvodnej fáze prebiehali prípravné práce v réžii nášho závodu 03 a v nevyhnutnom rozsahu sme ich aj právne viedli, v spolupráci s vedúcim Právneho odboru IS a Oddelením prípravy stavieb Správy spoločnosti.

• Na nedávnych školeniach ste vysvetľovali prípravu claimov. Čo je claim a v akej situácii sa pripravuje?

Súvisí to so zmluvnými podmienkami FIDIC, ktoré sa v rámci EÚ často využívajú. Ako claim sa okrem iného označuje oznámenie, alebo nárok, ktorý vznesie zmluvná strana podľa Všeobecných podmienok FIDIC. Na školení vo Vysokých Tatrách sme rozoberali situáciu, keď zhotoviteľ diela žiada úpravu v zmluvnej cene, prípadne lehotu výstavby a tento nárok dôveryhodne dokladuje.

Za rozhovor ďakuje Anton Oberhauser
foto autor

Platobná (ne)disciplína reálne

Do popredia v priebehu minulého roka vystúpila platobná disciplína ako významný faktor naplňovania rozpočtu. Ako sa darí vyrovnávať sa s nástrahami meškania platieb od zákazníkov v CESTÁCH NITRA? Pre týždenník TREND a Stavby Colasu odpovedala finančná riaditeľka Ing. Viera MAJEROVÁ.

• Pani riaditeľka, dá sa hovoriť pre rok 2010 o nosnom projekte firmy CESTY NITRA z hľadiska tržieb?

Obrat spoločnosti sa každoročne skladá z množstva menších zákaziek a tak to bolo i v roku 2009 (vyše 300). Zvyčajne nemáme len jednu nosnú stavbu, ale viaceru menších (i keď pre nás väčších) a množstvo malých. Do roku 2010 sme si stanovili v prvom zámere (ktorý v priebehu roka dvakrát upravujeme – doposiaľ vždy smerom nahor) obrat vo výške 54 miliónov eur.

• V akých lehotách splatnosti vám platili investori za zrealizovanú prácu v roku 2008 a ako sa tieto lehoty zmenili vlani?

Platobná disciplína investorov sa v roku 2009 mierne zhoršila, keď doba splatnosti pohľadávok narastla v priemere zo 65 dní v roku 2008 na 74 dní.

• Narástol vám vlani objem pohľadávok, kto-

Pôvod pohľadávok	2008	2009
Súkromný sektor	63,13 %	65,64 %
Mestá a obce	17,93 %	18,74 %
Štátny sektor	18,95 %	15,63 %

re boli 90, 180, alebo viac dní po lehote splatnosti?

Celkový objem pohľadávok z obchodného styku nám v roku 2009 v porovnaní s rokom 2008 vzrástol takmer o tretinu. Nárast spôsobila aj skutočnosť, že v poslednej dobe investori stále viac využívajú právo zádržného (akási záručná doba, počas ktorej klient si necháva istú sumu nezaplatenú, pozn. red.). Aj pohľadávky po lehote splatnosti vykázali nárast, spôsobila ho celkovo horšia platobná disciplína.

• Aké opatrenia robíte, aby ste sa dostali k peniazom?

Pohľadávkam venujeme maximálnu, takmer dennú pozornosť. Pokiaľ investor neuhradí pohľadávku do dvoch týždňov po lehote splatnosti, okamžite posielame prvú upomienku. V prípade, že neuhradí ani do ďalších dvoch týždňov, posielame druhú, tzv. pokus o zmier. Zároveň posúvame celkovú agendu právnikom na súdne vymáhanie.

• Sú opatrenia účinné, zlepšila sa platobná disciplína?

Vo väčšine prípadov po druhej upomienke investor pohľadávku uhradí.

• V akom poradí splácať záväzky v prípade, že investor vám neplatí – uhrádzate faktúry za materiál a za prácu subdodávateľom z vlastných zdrojov alebo sa vám darí čerpať prevádzkové úvery?

V prípade, že spoločnosť nemá dostatok vlastných finančných zdrojov, financovanie prevádzky zabezpečujeme prostredníctvom operatívneho bankového účtu – kontokorentu s presne stanoveným limitom čerpania. Pokiaľ ide o poradie úhrad pri väčších subdodávateľoch, na ktorých sme preniesli naše záväzky od investorov, úhrada je samozrejme závislá od toho, či investori vyrovnali naše pohľadávky.

Katarína Šebejová, ao

Integrovaný systém manažérstva má aktualizované ciele na rok 2010

CESTY k dokonalosti

Aj v bežnom živote je dobré sa z času na čas zastaviť a prehodnocovať. Kam sme sa za ostatné obdobie posunuli? Chceli sme to tak? Sme na tom lepšie ako naposledy – pred rokom? A budeme o rok ešte ďalej? Integrovaný systém manažérstva sa stal pevnou súčasťou našej firmy. Cestou k najlepším výsledkom však bude len vtedy, ak ciele nezostanú na papieri, ale všetci si ich prisvojíme. Ak vďaka nám ožijú.

„Koncom augusta nás znova čaká dozorný audit vo všetkých troch oblastiach ISM – kvality, bezpečnosti aj životného prostredia,“ ozrejmuje jeden z ťažiskových, ale pritom už štandardných bodov tohtoročného kalendára manažér firmy CESTY NITRA pre ISM Ing. Vladimír Budinský. „Predtým musíme prepracovať a aktualizovať dokumentáciu, zladit' ju so zmenami podľa noriem ISO 9001:2008, ISO 14001:2004, OHSAS 18001:2007 a aktuálnou organizačnou štruktúrou firmy. Tiež to znamená zabezpečiť preškolenie interných audítorov.“

Ktoré ďalšie dokumenty a normy potrebujú prepracovanie, prípadne aktualizáciu?

„Ide o Všeobecný kontrolný a skúšobný plán stavby, vydanie z januára 2006 tak, aby nové znenie bolo v súlade s platnými zákonmi, predpismi a technickými špecifikáciami. Do júna by sme mali stihnúť aj aktualizáciu všetkých technologických postupov pre betónové konštrukcie podľa platných predpisov.“

Už na jar plánujeme zabezpečiť nevyhnutné vybavenie pre overovanie základných vlastností kameniva v lome Čierne Kláčany a na štrkovisku Veľký Grob. Umožní nám to vykonávať vlastnú kontrolu kvality našich produktov. „Pre všetky obalovacie súpravy zasa pripravujeme inštalovacie zariadenie pre pridávanie prísad na zvýšenie priľnavosti asfaltu ku kamenivu.“

Na nedávnych školeniach prvotínových riadiacich zamestnancov a stavbyvedúcich odzneli prednášky o nových technológiách a materiáloch, aktuálnom stave technických špecifikácií, preukazovaní zhody a systéme vnútropodnikovej kontroly výroby. CESTY NITRA majú ambíciu vysielat' v priebehu roka príslušných zamestnancov aj na iné akcie odborných spoločností a vzdelávacích inštitúcií.

Pokládka obrusnej vrstvy na Pražskej ulici v Bratislave.

Cesta a protihluková stena z dielne CIEST NITRA na rýchlodroste R1 pri Hliníku nad Hronom.

Zaostrené na kontrolu

V oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci sme dosiahli vysoký štandard. V roku 2009 nemali naši zamestnanci ani jeden registrovaný pracovný úraz. Ako nás však učí život, po dobrých rokoch prichádzajú horšie. Dôraz na prevenciu v roku 2010 preto bude značný.

Technik BOZP a ním poverené osoby budú pravidelne vykonávať kontroly dodržiavania pracovných postupov a predpisov pre bezpečnosť na pracoviskách. Následne vyhotovovať záznamy do knihy BOZP. Kontrolu vykonajú minimálne raz ročne na troch pracoviskách každej prevádzky. Spoluprácu tu budú koordinovať stavbyvedúci. Priebežná aktualizácia čaká aj súbor bezpečnostných predpisov pre všetky činnosti a práce, ktoré sa vyskytujú pri realizácii zákaziek – všetko podľa aktuálnych zmien v legislatíve.

Časť zadaných cieľov v tejto oblasti sme už splnili – najmä povinné školenia, vrátane vodičov vozidiel skupín C a D.

„Ďalšie ciele nás ešte čakajú – od marca preventívne lekárske prehliadky prostredníctvom zmluvnej pracovnej zdravotnej služby, vrátane psychologických vyšetrení vodičov vozidiel skupín C a D. Blíži sa tiež zakúpenie pracovných odevov, obuvi a ďalších ochranných pomôcok pre všetkých zamestnancov.“

Podakuje sa príroda?

Stále veľa a investícií si vyžaduje starostlivosť o životné prostredie. Trvalé udržiavanie a zlepšovanie manažérstva životného prostredia podľa normy ISO 14001:2004 zďaleka nehovorí o všetkom. Ktoré konkrétne dlhodobé ciele nás ešte čakajú?

„V areáloch stredísk a trvalých pracovísk vyhradíme a označíme priestor na zber separovaného a komunálneho odpadu. Zberné nádoby a prístup pre zberné vozidlá by mali byť samozrejmosťou. Chceme to stihnúť do novembra,“ konkretizuje V. Budinský.

Do konca budúceho roka plánujeme znížiť počet povolených nebezpečných látok zo súčasných 21 na približne 10. Už v najbližšom čase nás čaká zakúpenie kontajnerových havarijných súprav pre všetky sklady nebezpečných látok (strediská Nitra, Trnava, Trenčín, štrkovisko Veľký Grob). Tieto súpravy obsahujú všetky pomôcky pre likvidáciu malých únikov nebezpečných látok.

Pred montážou musí byť všetko kvalitne pripravené.

A do roku 2013 nás čaká zníženie množstva znečisťujúcich látok vypúšťaných do ovzdušia (najmä skleníkových plynov) pri výrobe asfaltových zmesí. Dosiahneme to postupnou komplexnou rekonštrukciou a splynofikovaním všetkých našich obalovacích súprav.

Krátkodobé ciele popri príprave na obhajobu certifikátu ISM počas dozorného auditu zahŕňajú aj ďalšie aktivity, kde sme si stanovili termín už na máj. „Ide o vhodné vymedzenie a označenie parkovacích, skladovacích alebo iných manipulačných plôch vo všetkých areáloch, kde sa nachádzajú. Nájomcom písomne uložíme starostlivosť o čistotu a poriadok na nich.“

Poprajme si teda pri plnom rozbehu stavebnej sezóny úspešný a kvalitný rok. Keďže kvalitu dokážeme zmerať a odrazový mostík máme, koniec roka nám vystaví – verme – dobré vysvedčenie.

Tieto pokyny vyšli formou príkazu generálneho riaditeľa PR-01/2010 a sú účinné od 1.4.2010. Príkaz obsahuje aj informácie o zamestnancoch poverených zodpovednosťou za jednotlivé úlohy.

Ing. Vladimír Budinský,
predstavitel' pre ISM, sprac. red

Pozdrav ze Severu

Hezčí brána do Jizerských hor

Městečko s více než 3 500 obyvateli na úpatí nejsevernějších českých hor. To je Smržovka. Dlouhá léta známá zejména přírodní sáňkařskou dráhou, jedinou svého druhu na území někdejšího Československa. V posledních letech se provoz Mladá Boleslav ze závodu Sever činil v tomto koutě České republiky několikrát.

Po úspěšné rekonstrukci průtahu městem začátkem roku 2009 měli COLAS-áci v rukách další zakázku; Smržovka – terminály Hlavní a Dolní nádraží. Práce zaměstnala přibližně 15 lidí z

Parčík u dolního nádraží.

slovo má

Ing. Pavel Keller, ředitel Závodu Sever

Věřím v naše „zlato“

Závod Sever vstoupil do roku 2010 s celkem dobrou zásobou práce. V současné době máme pod smlouvou zhruba 60 procent potřebné zakázky. Velkou měrou nám k tomu přispívají dvě díla pro Ředitelství silnic a dálnic, kde působíme jako podzhotovitel. Jedná se o „obchvat Kolína“ a dostavbu úseku na „D8“ u Lovosic.

Naplnění obrátu a zisku i přes dosud zajištěnou práci nebude snadné. Nevypisování státních zakázek v prvním čtvrtletí letošního roku, které je způsobeno nervózní politickou situací před volbami, vede mnoho firem k velkému boji o každou, byť malou zakázku.

Vzhledem k tomu, že závod Sever vždy realizoval i zakázky malého charakteru proto, aby uživil své čtyři obalovny, věřím, že si s takovouto situací poradí.

Rok 2010 nás prověří jak po stránce rychlosti a preciznosti při realizaci zakázek, tak i v hledání úspor při zachování kvalitně odvedené práce. Do konce letošního roku máme toho před sebou hodně, ale my se musíme dívat již na rok 2011 a snažit se pro tento rok zajistit práci, protože podle mého názoru příští rok bude na poli získávání zakázek mnohem náročnější než letošní.

Jeden z minulých ředitelů COLASu řekl: „Dobří lidé ve firmě jsou zlato“ a já jsem přesvědčen o tom, že zlato závod Sever má.

provozu Mladá Boleslav v Kosmonosech. „Měli jsme to takových 40 kilometrů, proto jsme na stavbu denně dojížděli,“ rekapituluje Ing. Jan Šilhán. Právě jeho středisko (Šilhán 123115) dodalo dělníky.

Práce COLAS-áků. Chodník k hlavnímu nádraží.

Projekt s názvem Přednádražní prostor terminálu Smržovka měl celkové náklady 23 519 269,48 Kč, z toho 92,5 procenta podpořila EÚ přes Regionální operační program NUTS II. COLAS CZ zde vykonal dílo za 8 milionů korun v subdodávce pro Strabag.

Parkoviště pod hlavním nádražím.

„Naše byly asfaltové plochy pro příjezd a obřatiště autobusů, parkoviště ze zámkové dlažby, rampy pro vozíčkáře, chodníky k nádraží, Strabagu jakožto generálnímu dodavateli pak zůstaly některé vrchní asfaltové vrstvy,“ říká J. Šilhán.

„Dělali jsme od června do září. Stavba probíhala bez komplikací, jen bylo trochu nepříjemné pracovat za nepřerušeno veřejného provozu na nádraží a ve městě,“ vrací se v myšlenkách ke stavbě vedoucí. Město Smržovka se tak stalo znovu o něco hezčím a modernějším.

ao, foto Jan Šilhán

Přečetli jsme za Vás

Čeští inženýři mají lék proti předražování staveb.

Povinný ceník

ČTK / Pravda.sk, 13.4.2010

Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (ČKAIT) doporučila české vládě, aby zavedla povinný sazebník projektových a stavebních prací.

Měla by to udělat zejména v případech projektů, na kterých se podílejí společně veřejná správa a soukromé firmy (PPP projekty) a pro zakázky, které si objednává stát. Sazebník by měl sloužit jako hráz proti předražování staveb.

Komora se ve spolupráci s Českou komorou architektů připravuje k předložení standardy stavebních výkonů, kde budou jednoznačně definovány podmínky kontraktu mezi dodavatelem a odběratelem. „Zavedením normalizace by nemohlo docházet k dodatečným požadavkům na další práce ve veřejných soutěžích, protože by byl jednoznačně definován předmět plnění,“ uvedla komora.

Téma předražování staveb se v českých médiích objevuje často. Podle šéfa ČKAIT Pavla Křečka se však nedá říci, o kolik jsou ceny veřejných zakázek předraženy.

„Kdyby takový sazebník existoval, tak by ceny (veřejných zakázek) při otvírání obálek nemohly oscilovat o 60 procent níže než cena výsledná,“ uvedl. Podobný sazebník pro některé stavby podle něj loni schválila i německá vláda.

Jediným objektivním vodítkem pro zhodnocení ceny dokončených staveb v ČR je podle komory přehled, který vydává ministerstvo pro místní rozvoj a materiály vydává Svaz podnikatelů v stavebnictví. Údaje o hodnotě stavebních prací zveřejňuje Český statistický úřad. Ty však nelze použít pro srovnávání, protože v nich není jednoznačně uvedeno obsah všech položek stavby.

Výstavba infrastruktury financované veřejným sektorem je v Česku výrazně dražší než je průměr EU a než je cena staveb na bydlení budovaných za soukromé peníze - k tomu závěru dospěla loni na podzim také Národní ekonomická rada vlády (NERV) ve své závěrečné zprávě. V Německu nebo Itálii je výstavba infrastruktury levnější než výstavba obytných domů, v Česku naopak o 62 procent dražší, tvrdí NERV.

Možných vysvětlení dražší výstavby v Česku nabízí NERV několik. Patří mezi ně nízká intenzita soutěže mezi stavebními firmami, možná korupce, měkká rozpočtová omezení na straně investora (státu) nebo intenzivní ovlivňování ze strany dodavatelů, kteří preferují příliš drahé řešení. Dalším možným vysvětlením je podle rady nátlak účastníků řízení, aby se při výstavbě pamatovalo na jejich zájmy.

Komunikace naše každodenní

Stavějme mosty mezi lidmi

Každý z nás zná své řemeslo. Víme, jaké odborné postupy, znalosti či způsoby uplatnit. Praxe nás učí. Jednou z oblastí, se kterou se setkáváme každodenně a spojuje snad všechna povolání - je komunikace.

Chyba - nekomunikují!

Právě komunikaci se během únorového semináře „Prvoliniový manažer stavebního provozu“ v Hrotovicích věnoval stavební náměstek závodu Jih Ing. Pavel Armutidis. „Všechno si žádá svůj čas. Když se chce na stavbě s někým dohodnout

a vidím, že má špatný den, raději rozhovor přeložím,“ uvádí příklad z každodenního života. Vzpomíná si i na další. „Také potřebujeme rozlišit, zda se bavíme se stavebním laikem - starostou nebo s profesionálem,“ dodává. Jak to vypadá na našich stavbách? „Znám mnoho vynikajících stavbyvedoucích. Někteří však mají jednu velkou chybu - nekomunikují,“ hodnotí. Každý den se setkáváme s různými lidmi. Jedno máme společné. Rádi bychom se dohodli. Ať chceme nebo ne, komunikace se stala stejně důležitá jako stavební doved-

nosti. Pokud si to nepříznáme a zanedbáme ji, může z toho vzniknout vážný problém. Kdo komunikaci nezvládá, neuspěje.

Ověřeno

Co je zaručený recept? „Dobrá nálada nebo nějaký fór překvapí. Lidé roztají a fungujeme líp. Přestože komunikační partneři někdy bývají nepříjemní, problémy jsou řešitelné,“ podotýká laický „učitel komunikace“, jak se sám nazývá Armutidis. Přidává pokoru bez poučování a vyhrožování. V jeho 25-leté

Pavel Armutidis.

praxi se mu také osvědčilo neplést se do konfliktu.

A co vy? Jak komunikujete? I při rozhovoru platí známá zásada: Začneme nejdříve u sebe a až potom se zabýváme druhými.

Stavbyvedoucí a trenér zároveň Žáci lepší než mužské Áčko

Nahrávka, nájezd, dobrá šance, gól! Vžili jste se do atmosféry před televizorem při sledování hokeje či fotbalu? A co takhle jejich kombinace a živě? Ptáte se, co to je? Florbal. Sport, který považujeme za nový, hraje se s hokejkou v interiéru.

Pětatřicetiletý Jaroslav Tomeš z Mladé Boleslavi ze závodu Sever se mu věnuje od roku 2004. Dokonce trénuje mladé nadějně starší žáky od 12 do 15 let. „Jde jim to moc dobře. Sportu se začali věnovat brzy a technicky jsou lepší než mužské Áčko. S klukama mě to baví. Každý měsíc je vidět, jak postupují,“ zhodnotil stavbyvedoucí. K trénování se dostal náhodou. „Byl jsem méně vytížený než ostatní v týmu a chtěl jsem to dělat,“ vzpomíná na začátky svého kou-

čování. Žáci hrají nejvyšší soutěž za Liberecký kraj.

Jaroslav Tomeš si nejdřív oblíbil fotbal. Později ho však za srdce chytil florbal. Proč? „Parta na florbalu je o jiném. Protože nejde o profesionální sport, hráči mají jinou mentalitu, jsou otevřenější, vstřícnější. Florbalisti chodí do práce, nedostávají za sportování peníze,“ otevřel dveře do zákulisí hráč za TJ Turnov, který získal i třetí místo na mezinárodní soutěži Veszprém Open.

Náš kolega pochází ze Semil, kde pracoval na místních komunikacích, v Železném Brodě měl naposledy na starosti údržbu komunikační a terénní úpravy kolem malé vodní elektrárny.

Katarína Šimková

Foto: archiv Jaroslava Tomeše

Jaroslav Tomeš dole vlevo a bronzový tým s Veszprém Open.

Stavby Colasu jsou firemními novinami zaměstnanců společnosti:

ohlédnutí za desetiletím

Vstup COLASU? Ideální načasování

Odpovídá generální ředitel Ing. Jaroslav JARÁBEK, MBA.

• Deset let, po které COLAS CZ působí na české stavební scéně, se zdají být velice důležitou etapou, protože během této doby hospodářství vyletělo raketově vzhůru a poté se naopak propadlo do krize a recese. Jak tyto roky hodnotíte vy?

Společnost COLAS patří mezi světové lídry dopravního stavebnictví. Možno i proto už před patnácti lety začala rekognoskovat terén středoevropské stavební výroby a nechala si udělat studii toho, jak by zde mohlo vypadat její působení. Za první destinaci si zvolili Maďarsko, hned dalším státem pak byla Česká republika, kde se COLAS po důkladné analýze rozhodl investovat do firem, které představují nosný výrobní program mateřské společnosti, a to jsou obalovny a lomy. Koupili první společnost v Jihlavě, vytvořili COLAS CZ a tu postupně transformovali tak, že přidávali nově kupované menší firmy,

kteří integrovali do jednoho celku.

Ukázalo se, že společnost investovala správně a skutečně dopravní infrastruktura se stala v průběhu dalších třech-čtyřech let cílem masivních investic a tedy i pro nás tato doba, tj. tak asi pět let zpátky, byla vrcholem aktivit. Tehdy i investice dosáhly svého vrcholu, dokonce nad rámec všeho, co se vůbec dalo předpokládat. Ale také se ukázalo, že investice nebyvale podpořily rozvoj, protože bez toho by investoři nikdy nepřišli.

Tak či tak, termín a načasování vstupu COLAS-u na český trh byl ideální. Následovala perioda boomu, období, kdy firma investovala i do technologií, lidé byli vybaveni strojně technologickými prostředky, což stálo sice nemalé peníze, ale zas k poměru k výstupům byly přiměřené. Dneska totiž produkujeme vysoce kvalitní kamenivo, kvalitní obalované směsi, jediné co snad nevyšlo byl odhad rozmanitosti nabídky.

Zdroj: Hospodářské noviny, speciál Stavebních veletrhů

Krátce

Silná sestava u Čechů

Efektivitu práce označili za prvořadý úkol v plánech na letošní rok ředitelé závodů COLAS CZ a zástupcové vrcholového managementu společnosti. V dnech 12. a 13. dubna na návštěvě všech závodů přejednali ředitel pro Evropu Daniel Ducroix, generální ředitel COLAS pro oblast ČR a SR Jaroslav Jarábek, člen dozorčí rady COLAS CZ Philippe Quillien, člen představenstva COLAS CZ Alain Jeziorny a náměstek generálního ředitele Francis Grass loňské výsledky a budoucí záměry. Strategii je práce zaplacená v reálném čase. **šim**

Kde ty loňské sněhy jsou?

Pamatujete se ještě na lednové kalamity? Pracovníci firmy Čermák a Hrachovec zaručeně. Dostali totiž zakázku na zimní údržbu Prahy 9. Sezónu zvládli na jedničku, s čím vyjádřila spokojenost městská část Praha 9 i Magistrát města. **kš**

IS finišujú na projekte inštalácie dvoch turboagregátov pre plynárne

Skúškové obdobie

Zdanlivo nevýznamné mestečko Veľké Kapušany. Označujú ho dvojzajčné tabule, to kvôli maďarskej menšine. Blížšie než k južným susedom je však odtiaľto na Ukrajinu. A tu sa význam mestečka zvyšuje. Opodiaľ beží širokorozchodná železnica, v blízkosti sa týčia k oblohe veže tepelnej elektrárne Vojany, už nie najnovšej, zato kľúčovej pre elektroenergetickú stabilitu krajiny. A ešte niečo strategické. Kompresorová stanica Slovenského plynárenského priemyslu. Jej rozširovanie prebiehalo posledného poldruharoka v réžii Inžinierskych stavieb (IS).

Skúškové obdobie poznajú väčšinou vysokoškólači. Vždy na konci zimného a letného semestra. Tak trochu podobné testovanie beží už od februára pri Veľkých Kapušanoch – s tým rozdielom, že sa skúšajú dva nové stroje, ktoré dostali „bývanie“ v novopostavenej hale. „Ide o turbokompresory. Prvá skúška bola 72-hodinová, druhá 600-hodinová. Počas tohto obdobia sa ukáže, ako všetko funguje, či sú stroje pripravené na dlhodobú prevádzku,“ vysvetľuje Ing. Martin Nemjo, manažér projektu za Inžinierske stavby.

Pravda, tých prvých 72 hodín testu musí prebehnúť bezporuchovo. Za nepretržitého dohľadu ľudí z IS. A ako to už býva, poruchy sa stávajú. „Zo šiestich dní – teda 72 hodín krát dva – sa prvá skúška natiahla až na 15.“ M. Nemjo preto nestihol ani jeden turnus zimných seminárov v Starjej Lesnej (pozri SC 3/2010).

Nasledoval 600-hodinový test výkonu a funkcie – počas týchto 25-tich dní môže mať jeden mamutí stroj maximálne tri výpadky.

Plynári nové turbokompresory potrebovali ako soľ – kapacitu stanice bolo nutné zvýšiť a aj inak prispôsobiť moderným podmienkam. Ďalší

dôležitý moment: Nový stroj je oveľa úspornejší – jeden má výkon 30 megawattov (MW) a nahradí doterajších päť strojov – každý z nich mal výkon po 6 MW, ale palivového plynu zhltili oveľa viac ako jeden nový. „Už len úspora paliva pre SPP bude značná,“ prezrádza Ing. Nemjo.

Bezpečnostné obmedzenia

Počas skúšobnej prevádzky môžu v blízkosti kompresorov prebiehať práce, ale len v obmedzenom režime. „Bezpečnostné opatrenia sú tu veľmi prísne. Počas celého trvania projektu nám práce na každý deň schvaľovala kompresorová stanica. Majster musí ísť ráno na centrálny velin po potvrdenie, odborník – napríklad chemička, ktorá posudzuje možnosť kontaktu s plynom – ho podpisuje. Robota so štrkom alebo na terénnych úpravách nie je nebezpečná, dôležitejšie je hlásiť práce, ktoré by v prítomnosti úniku plynu predstavovali riziko – brúsenie, zváranie, vrtanie.“

Ako sme písali v predošlých vydaniach, stavbu najviac ovplyvnili prírodné podmienky. Mäkké, bahnité podlažie a vysoká spodná voda.

„Základové konštrukcie a pilotáž sme robili priamo my,“ hovorí teraz manažér projektu konkrétne za IS. „Na pilotáž sú základy pod celú halu, pod stroje, pod výfukové komíny, pod chladič plynu, aj pod energetickú halu, kde je kotolňa a rozvodňa.“ Ďalšia časť zákazky zahŕňala privedenie potrubí – privodného aj odvodného – ku kompresorovej hale.

Do finále

Ako to už býva, na stavbe sa vykonalo podstatne viac roboty, než sa rátalo v pôvodnom rozpočte. Na vykázanie práce navyše slúžia zmenové listy. Cena zákazky dosahuje 14,594 miliónov eur, samotné IS urobili viac (s niektorými menšími dodávateľmi) minimálne za 800 000 €, konzorcium firiem z oblasti inštalácie riadiacich systémov a regulácie dodalo ešte podstatne väčší objem.

„Ešte treba spraviť dosť, napríklad opraviť to, čo už bolo hotové, ale medzitým sa to pri iných činnostiach poškodilo. Dokonca 21. apríla demontovali nefunkčný chladič plynu, viezli ho až na Sicíliu kvôli oprave. Čakajú nás dodatočné stavebné činnosti, terénne úpravy,“ vymenúva M. Nemjo. Času nezostalo veľa. Slávnostné otvorenie vynoveného komplexu kompresorovej stanice je plánované už na 27. mája. Dovtedy by malo byť skúškové obdobie vecou minulosti.

Anton Oberhauser, foto autor

Manažér projektu Martin Nemjo preplával náročnými skúškami stavby so ctou. Vozu časť asfaltárskej čaty závodu 03.

Kompresorová hala, v popredí výfukový komín.

Asfaltovanie v areáli kompresorovej stanice trvalo štyri dni.

Súhra ľudí v praxi

V polovici apríla prebehlo asfaltovanie príslušných komunikácií v areáli kompresorovej stanice. Pod palcom ho mala obaloť čata z neďalekého Brehova – s tým, že modernejší finišér značky Volvo musel prísť zo 70 kilometrov vzdialeného Vechca pri Vranove nad Topľou. V Brehove taký nemajú. „Dávno pýtame finišér. Posádka je výborná, len nemajú na čom robiť,“ vraví Jozef Fundák, vedúci čaty. Finišérista Milan Mati je tiež „požičaný“. Čoskoro šesťdesiatnik, vo firme je už celých 41 rokov. „Asfaltovať sme chceli začať už v decembri, ale potrubné práce nás odsunuli. Bolo po sezóne a prišli mrazy,“ komentuje Ing. Nemjo. Napokon je toho ďalší z radu dobrých príkladov súhry závodov 02 a 03 Inžinierskych stavieb.

Milan Mati pracuje pre IS už 41 rokov.

Jozef Fundák a strojník Jozef Baran (vpravo) z brehovskej čaty.

Centrum spolupráce stavebných firiem s technickou univerzitou má vysoké ciele

Spojenie moderného poznania praxe a výskumného potenciálu školy – ak to sčítame, výsledok by mal byť väčší než obyčajný súčet. Sú o tom presvedčení na Stavebnej fakulte Technickej univerzity v Košiciach (SvF TUKE) i v spoločnostiach, ktoré s ňou rozbiehajú štvorročný projekt spolupráce na progresívnych konštrukciách a technológiách v dopravnom staviteľstve.

Dve najväčšie stavebné firmy z východného Slovenska – Inžinierske stavby a Eurovia – sa rozhodli spojiť sily s najväčšou miestnou liahňou budúcich odborníkov vo

KE. „Najvyššou ambíciou je príprava doktorandov a postdoktorandov s využitím pre firmy. Veríme, že to prinesie novú dimenziu a kvalitu v rámci manažmentu, vývoja a výroby.“

Menej vystavovateľov i návštevníkov si to v tomto roku namierilo na Stavebné veľtrhy Brno. Kríza dokonca spôsobila, že na podujatí chýbali stánky viacerých veľkých spoločností. Špecialitou ročníka bola naopak sprievodná výstava nábytku a bytového textilu Mobitex.

Brno poznačené krízou

Český a slovenský COLAS si príležitosť na prezentáciu ujsť nenechal. Prvý raz sa do spoločnej expozície pridružila aj spoločnosť SOMARO, vo svete už známa ako AXIMUM, špecializujúca sa na dopravné značenie. Významným sprievodným podujatím bola konferencia PPP Projekty – áno či nie, aj keď bez účasti vrcholných slovenských predstaviteľov.

IS, red

Vozovky z laboratória

Študenti stavebnej fakulty sa o prax zaujímajú. Nový program im ponúka ďalšiu šancu.

svojom fachu. Na fakulte vznikne laboratórium schopné riešiť praktické problémy. Prirodzene, nové konštrukcie a technológie budú firmy chcieť využiť v praxi a zvýšiť tak svoju konkurencieschopnosť. Fakulta zas chce zabezpečiť infraštruktúru výskumu a vývoja, a tým zlepšiť svoj vedecký potenciál a kredit v SR i celej EÚ. „Ciele budú na riešenie problematiky zadávané aj bakalárske a diplomové práce,“ uvádza **Doc. Ing. Ján Mandula, PhD.**, zodpovedný riešiteľ projektu zo SvF TU-

Recyklácia má zelenú

Obsahom programu, ktorý nesie prívlastok excelentný (označujú sa ním špičkové výskumné prevádzky), bude najmä výskum v oblasti teórie mechaniky vozoviek. Očakáva sa priame aplikovanie vedeckých poznatkov do **návrhov progresívnych konštrukcií vozoviek**. Využívať sa majú aj nové materiály na báze odpadov (guma), recyklácia zo starých vozoviek (tzv. R-materiály) či prie-

myselné a dokonca energetické odpady.

Plánovací grant, ktorý je v súčasnosti už hotový, sa sústreďuje na komplexný program návrhu a posudzovania vozoviek. Do konca tohto akademického roka by mal byť hotový návrh metodiky stanovenia premenlivého dopravného zaťaženia vozoviek a tiež postup na stanovenie výhľadového dopravného zaťaženia. Kľúčovým momentom sa stane vytvorenie **databázy zaťaženia vozoviek** (do augusta 2011).

V druhej etape sa výskum sústreďí na **teóriu navrhovania vozoviek**, vrátane vývoja inovatívnych recep-

túr zmesí do konštrukcie vozoviek (august 2011 – december 2013). Vlastnosti vozoviek sa stanú v tretej etape predmetom skúmania (predbežne do júna 2012), až do konca roku 2013 bude nasledovať vývoj softvéru na komplexný návrh vozoviek.

Oddelenie technického rozvoja a vývoja bude koordinovať spoluprácu v mene IS. Zástupca oddelenia **Ing. Kornel Prúnyi** je optimistický: „Okrem toho, že je to vítaný nový rozmer našej práce, veríme, že aj na výsledky budeme môcť byť hrdí.“

text a foto tob

Špeciality navrch

Zámery projektu počítajú aj s ďalšími oblasťami výskumu. Sú medzi nimi:

- navrhovanie receptúr asfaltových zmesí podľa požiadaviek noriem STN EN radu 13 108
- technológia vytvárania makrotextúry povrchu cementobetónových krytov (CBK) a ich posúdenie podľa požiadaviek platných STN
- možnosť znižovania energetickej náročnosti výroby asfaltových zmesí vrátane R-materiálu za horúca
- technológia pokládky CBK pre letiskové plochy s použitím nekovovej výstuže
- využitie drvenej gumeny z procesu spracovania ojazdených pneumatík v asfaltových zmesiach
- technológia výroby a montáže prefabrikovaných dielcov pre elektrifikované trate

Inovatívne myšlienky nájdu svoj domov

V Košiciach aj za príspevania Inžinierskych stavieb vyrastie nový multifunkčný komplex vedecko-technologického parku Technicom. Bude slúžiť na to, aby sa inovatívne myšlienky z hláv študentov a zamestnancov Technickej univerzity v Košiciach dostali prostredníctvom novovzní-

kajúcich firiem reálne k ľuďom. Nevšedný projekt má za sebou už aj poklepanie základného kameňa, ktorého sa 23. apríla zúčastnil minister školstva **Ján Mikolaj**. Medzi dodávateľské firmy multifunkčnej stavby patria aj Inžinierske stavby, konkrétne závod 02. Plán je smelý. Stavbu do-

končiť do 30 mesiacov a prestavať 3 151 000 EUR.

Technicom ponúkne celkom 1 400 m² kancelárskych priestorov, 1 300 m² laboratórnych a polopre-ádzkových jednotiek, rokavacích a prednáškových miestností, reštauráciu a malý športový areál. Projekt má vytvoriť vhod-

né priestorové podmienky začínajúcim malým a stredným spoločnostiam, ktoré sú orientované na vývoj inovačných technológií, poskytovať priestory firmám s cieľom vybudovať nové výskumné a vývojové centrá s využitím miestnej kvalifikovanej pracovnej sily. **sed**

V múzeu sa zlievali zmysly v kovových sochách

Dotýkať sa povolené!

Krehká duša v citlivo spracovanom kove. Umelecké voľnomyšlienárstvo skombinované s chladnou ťažobou kovu. Lhké a vzdušné sochy lahodiace očiam i rukám. „*Nebojte sa ich dotknúť!*“ vyslovil sa na vernisáži výstavy Zlievanie zmyslov tridsaťosemročný autor – sochár **Sebastien Ruiz**, rodák z francúzskeho Clermont-Ferrand.

Počas apríla vystavoval v rámci Dní francúzskej kultúry svoje diela vo Východoslovenskom múzeu v Košiciach. Bolo to druhýkrát, čo výstava opustila rodnú krajinu. Prvý raz sa tak stalo, keď putovala do Luxemburska.

Sebastien Ruiz sa považuje za súčasného ľudového umelca. Význam jednotlivých diel, cit a pohyb dominujú nad použitým materiálom. Diela sú poetické, pretože autor si myslí, že bez poetiky dielo neexistuje. Sú často výsledkom náhody, spontánnosti. Sochár preferuje neopracovanosť pred uhladenosťou tvarov.

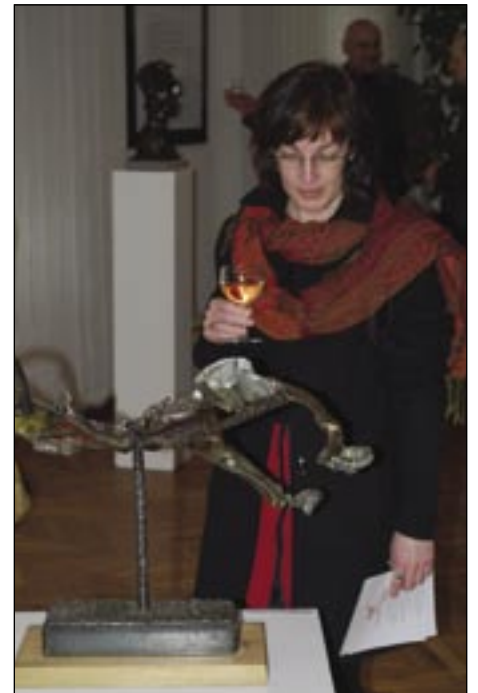
Ako výstava zapôsobila na návštevníkov? „*Francúzi hrajú pri spracovaní kovu významnú rolu. Je to vítané obohatenie,*“ poznamenal **Miroslav Bonk**, ktorý sa tiež venuje sochárstvu. Pri

prechádzke medzi sochami sa pri nejednom diele pristavila aj **Mária Čížová**. „*Ešte som niečo také nevidela. Veľmi sa mi páčia. Oblubujem francúzske umenie, preto Dni francúzskej kultúry navštevujem pravidelne,*“ podelila sa s redakciou Stavieb Colasu o dojmy.

Výstava predstavovala jedinečný zážitok pre viacerých. „*So sochami zo železa som sa ešte nestretol. O vernisáži som sa dozvedel z Francúzskej aliancie, ktorú som začal navštevovať na vysokej škole,*“ vyjadril sa **Jozef Baran**. Fanúšikov francúzskej kultúry býva v Košiciach neúrekom. „*Mám k nej blízky vzťah. Moja neter študuje ekonómiu na Sorbonne. Ani neviem povedať, ktorá socha je najkrajšia. Celé je to veľmi dobré. Très bien,*“ ohodnotila **Anna Gombárová**.

„*Minulý rok bola výstava v rámci Dní francúzskej kultúry v Múzeu Vojtecha Löfflera najnavštevovanejšou za celý rok,*“ pochvaloval si **Grégoire Brault**, riaditeľ Francúzskej aliancie a atašé pre spoluprácu v oblasti francúzskeho jazyka pre región východného Slovenska. Nechajme sa prekvapiť, či sa situácia bude opakovať aj teraz. Zaujímavým spracovaním a nezvyčajnými dielami si to však určite zaslúžila.

Katarína Šimková, foto autorka

Diela Sebastiena Ruiza zaujali.

Večer v parížskej opere

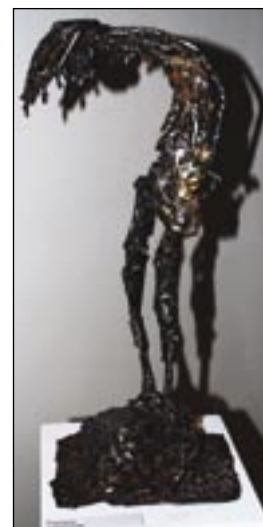
Pod týmto názvom lákala košická Štátna filharmónia svojich poslucháčov na koncert 15. apríla. V spolupráci s Francúzskym inštitútom a tunajšou Francúzskou alianciou sa konal ako časť tradičných Dní francúzskej kultúry, aj s podporou Inžinierskych stavieb.

Hľadisku v Dome umenia sa predstavili dvaja operní speváci - sopranistka **Hjördis Thébaultová** a barytonista **Pierre-Yves Pruvot**. Zaujímavé je, že ani jeden z nich nezačínal ako spevák. On hral na trúbke a klavíri, ona dokonca už študovala právo na parížskej Sorbonne, napokon však zvíťazila opera. Dokázali to aj v Košiciach. Zaspievali šesť duetov z najkrajších francúzskych opier 19. storočia, medzi nimi romantickú ukážku z Polyeucte od **Charlesa Gounoda** a nežnú Evu a Adama z pera **Julesa Masseneta**. Výbornú podporu našli u košických filharmonikov, ktorí dostali publikum do varu už úvodnou predohrou k opere skladateľa **Ambroisa Thomasa**. Celý koncert potom popretkávali krátkymi hudobnými obrázkami z opery Faust, znova od Charlesa Gounoda. Publikum po každej skladbe nešetrilo búrlivým aplauzom a vyžiadalo si aj prídavok - napriek tomu, že koncert trval takmer dve a pol hodiny. Každopádne šlo o jeden z vrcholov tohtoročných francúzskych kultúrnych dní v metropole Východu.

tob

Jazdec so zbraňou.

Pripútaná.

Lupa.

Maľuje cesty

„*Cesty sú symbolom energie ľudí,*“ hovorí o svojom obľúbenom námete **Mette Rishøjová**. Túto dánsku maliarku (1972) nedávno oslovila Nadácia COLAS-u, aby pripravila práce na tému ciest. „*Pri budovaní ciest treba niečo aj zničiť. Ja som sa však zamerala pozitívne. Preto spod môjho valca vychádzajú namiesto dymu kvety dúhových farieb. Chcela som priniesť optimizmus. Fascinujú ma ťažké stroje, oceľové, betónové, sklenené budovy a najmä neustála honba človeka za pokrokom.*“

ROUTES, krátené red

Mette Rishøjová: Cesta nahor

Starý rodič, otec a možno aj syn

Päťdesiatlitrový sud – krvi

Bagrista závodu 02 Inžinierskych stavieb, Petr KOŠTENSÝ, zaujme (nielen) číslami. Má na konte stopäť návštev transfúznej stanice. V IS je darcom-rekordmanom. A v rovnakej firme pracuje už tridsaťtri rokov. Najazdené kilometre radšej ani neráta.

Desaťkrát daroval krvné doštičky, keď prefiltrovanú krv vrátili do jeho žíl, zvyšné cifry už patria samotnej drahocennej tekutine. Keďže pri nej ide vždy o pol litra, odobrali mu dosiaľ množstvo takmer ako pre 50-litrový sud! Pre takýchto nadšencov museli zdravotníci dokonca vytvoriť nové ocenenie. Varianty známej

Obdivuhodný počet stopäť odberov završil v roku 2009 Petr Koštenský zo závodu 02 IS.

Jánskeho plakety totiž končia tou diamantovou pri osemdesiatke. Vyššie je iba tzv. Kňazovického medaila od stého odberu.

„Začal som ako mladík, člen turistického klubu v Košiciach. Otec bol pravidelný darca. Po dovŕšení osemdesiatky sme sa dohodli s dvomi-troimi spolužiakmi a skúsili to. Pokračoval som s darcovstvom na vojne a zostalo mi až dosiaľ,“ hovorí Petr Koštenský, inak rodák z Moravy, ale detstvo prežil vo Veľkej Lodine a potom sa s rodičmi presťahoval do blízkych Košíc.

Honbu za vyššími ciframi nerieši. „Chodím, keď môžem,“ konštatuje. Muži majú kvôli regenerácii maximum jeden odber za štvrtrok (ženy trikrát do roka). Pravidelnú návštevu tak vynecháva len ak je chorý alebo na týždňovke. Pozná pár ľudí aj so 140 – 150 odbermi, tí však chodia oveľa častejšie darovať krvné doštičky, na ktoré stačí iba mesačná prestávka.

Vytrvalý je tiež v práci. Spoznať voľantu svojho UDS videl riadny kus Česko-Slovenska. Len čo nastúpil, pôvodne k pásovým rýpadlám, pomáhal pri tranzitných plynovodoch

nielen na Slovensku ale aj v Rusku. Došiel dokonca až k Horažďoviciam v Plzeňskom kraji. Naposledy privoňal k podobnej práci minulý rok počas výstavby kompresorovej stanice vo Veľkých Kapušanoch. Bager však nevyužíva len pre domovský závod 02. Dobre pozná budovanie ciest pre kolegov z 03 i 06. Svahoval terén okolo Bôrika na jeseň 2009.

Vráťme sa však k životu zachraňujúcej záľube – darovaniu krvi. Čo od-

káže mladým, ktorých odbery stráša? „Nemáte sa čoho báť. Naplní vás pocit, že pomáhate neznámych ľuďom. Treba skúsiť a poteší aj to, že ak vám krv zoberú, zdravotne ste v poriadku. Možno budú v mojej tradícii pokračovať synovia. Mladší sa už bol raz so mnou aspoň pozrieť. No darovať môže až po osemdesiatke, teda o tri roky. Uvidíme.“

Drahoslav Magdoško
foto autor

S odborními o platoch

Nedávno zavedený Integrovaný katalóg typových pracovných pozícií v Inžinierskych stavbách si vyžiadalo zaradenie všetkých zamestnancov do 12 platových tried. Krok už schválil aj Integrovaný odborový zväz a výsledkom je dodatok ku Kolektívnej zmluve v IS na roky 2009 – 2012, konkrétne článok 9.4.

Samostatný článok dodatku sa týka úpravy tarifných miezd pre všetkých 12 tried. Prehľadne ho uvádza nasledujúca tabuľka:

Trieda	Sadzba v €/hodinu	Sadzba v €/mesiac
1	1,77	307,70
2	1,78	309,44
3	1,80	312,92
4	1,97	342,17
5	2,15	374,16
6	2,34	407,95
7	2,55	444,49
8		484,87
9		529,08
10		577,10
11		628,28
12		683,62

Dodatok je platný od 1. apríla 2010.

red

English Summary

Page 1/3

IS-Lom has organized the first-ever open-door day its Maglovec quarry near Presov in east Slovakia. Visitors could see the CAT machines in action, people from the nearby village also attended.

Page 2

CESTY NITRA has struck numerous contracts with Slovak towns, villages and regional self-governments for 2010. The future looks well also in cooperation with state-run Slovak Roads Administration. Inžinierske stavby with their Czech COLAS colleagues are preparing to start a 600 million CZK contract on the south-Czech D3 highway Tabor – Veselí n.Luznici, linking Prague and Linz, Austria.

Page 3

Inžinierske stavby finished the

pavillion for apes in Bratislava ZOO. The building worth over 3 million euros was ceremonially opened on April 23. Scores of visitors saw the pavillion on the first weekend free of charge.

Page 6

By mid-April, Division North of COLAS CZ has closed contracts for 2010 on the 60 percent level of the planned volume. Director Pavel Keller expects the year 2011 to be even more difficult for finding work in Czechia, but he remains optimistic.

Page 8

Inžinierske stavby is finishing works on the upgraded compressor complex for Slovak Gas Industry in Velke Kapusany, near the Ukrainian border.

ch

Blahoželáme aprílovým oslávencom

50 rokov

Zoltán Kováč Závod 02 IS
Daniel Vozár Závod 03 IS
Andrej Kandráč Závod 03 IS
Jozef Vasilišín Závod 03 IS
Jozef Kulich Závod 09 IS
Alexander Szücs IS-Lom
Josef Kořínek Závod Sever
Edita Vilčeková CESTY NITRA

Jozef Fečo Závod 03 IS
Mikuláš Gaál Závod 09 IS
Lenka Francová Závod Sever

60 rokov

Peter Wurm, Mgr. Správa IS
Miroslav Hlušička
Čermák a Hrachovec
Ivanka Kočvarová
Čermák a Hrachovec

55 rokov

Imrich Szilagyi Závod 02 IS
Andrej Hrivňák Závod 02 IS
Vasíl Chovanec Závod 02 IS

Vedenie spoločnosti ako aj redakcia žela v ďalšom živote veľa pracovných a osobných úspechov.

Jarná nálada.

Autorka: Katarína Čániová.

Zjazdári znova úspešní

Družstvo Stredoeurópanov opäť skvele zviditeľnilo náš región na lyžiarskych pretekoch skupiny COLAS vo francúzskych Savojských Alpách, keď v tímovej súťaži obsadilo druhú priečku. Členmi tímu boli aj dvaja borci z Inžinierskych stavieb, **Branislav Pažák** a **Marek Jacko**.

Braňovní sa znova mimoriadne darilo aj medzi jednotlivcami. Najrýchlejší čas zo všetkých účastníkov dosiahol nielen v obrovskom slalome, kde pomohol družstvu k striebornej pozícii. Zvítazil aj v paralelnom slalome súťaže Challenge Equipe, kde vo finále zdolal **Francoisa Bastiena** z družstva COLAS Severná Amerika.

Tento ročník bol chudobnejší na počet športovcov – oproti minulosti bola napríklad zrušená podporná účasť ďalších členov tímov. Zatiaľ

nie je isté, či sa v súťaži v Challenge Ski COLAS bude konať aj v budúcom roku.

tob, foto COLAS

Stredoeurópske družstvo na stupni víťazov – celkom vľavo Marek Jacko, uprostred Braňo Pažák.

Náš nový seriál

Slušnosť na každý deň

Pozdrav mi a ja ti poviem, kto si... Človek je tvor spoločenský. Neustále sa stretáva s inými ľuďmi, a preto je len prirodzené, ak rešpektuje udomácnené pravidlá. Dnešný svet však akosi od slušnosti upúšťa. Preto prichádzame s týmto seriálom. Nemalo by byť raritou, ak dáme prednosť žene vo dverách, uvoľníme miesto staršiemu človeku či pozdravíme známeho.

Pozdrav má veľkú moc. Mal by predovšetkým vyjadriť radosť so stretnutia s iným človekom, a preto by pri ňom nemal chýbať úsmev. Kto sa však má pozdraviť ako prvý?

Muž vždy zdraví ženu, dokonca aj keby ona bola jeho podriadená! Samozrejme pri pozdrave nemáme ruky vo vreckách. Vrchol neslušnosti je, ak muž podáva žene ruku a v ústach má horiacu cigaretu! Ďalej platí: mladší zdraví staršieho, podriadený nadriadeného, spoločensky nižšie postaveného vyššie postaveného.

Pozdrav je veľmi často sprevá-

dzaný i podaním ruky. Ale: **ruky si nepodávame cez prekážku alebo do kríža s iným párom. Gesto doplníme úsmevom a pohľadom do očí.**

Stisk ruky má byť krátky, pevný a nemá trvať viac, ako sekundu. Ruky si nepodávame vo väčšej spoločnosti.

Ruku ako prvá podáva vždy osoba spoločensky významnejšia. A teda: Žena mužovi. Starší človek mladšiemu a nadriadený podriadenému.

Pozdrav je jedna z najprirodzenejších vecí. Láme komunikačné bariéry. Niekedy stačí jednoduchý úsmev či pokývnutie hlavy. Nestojí nič, no môžeme ním dať naozaj veľa. **bs**

Vyriešené Marcové SUDOKU

3	8	9	6	4	5	2	1	7
5	4	1	7	8	2	3	6	9
2	7	6	9	3	1	8	5	4
7	6	4	8	9	3	1	2	5
9	2	8	1	5	4	6	7	3
1	5	3	2	7	6	9	4	8
8	1	7	4	6	9	5	3	2
4	3	2	5	1	8	7	9	6
6	9	5	3	2	7	4	8	1

S u d o k u

Ani v aprílovom čísle nevynecháme sudoku. Aj nasledujúci hlavolam má štandardnú obťažnosť na úrovni 2. Ak chcete vyhrať zaujímavý reklamný predmet od niektorého z podnikov skupiny COLAS, pošlite nám vylúštené sudoku vystrihnuté v obálke do 24. mája na adresu redakcie alebo oskenované či vpišané do tabuľky na aoberhauser@communicationhouse.sk

Zo správnych lúštitelov marcového japonského hlavolamu sme vyzrebovali **Jaroslava Gerbela** z CIEST NITRA a **Emila Sedláka** z Popradu. Ako dôchodca naše noviny stále číta.

2	7	9	1	8	4	3		
5	3	1	7	6	2			8
	8			3			7	1
3					7			
9	5		3		6		2	7
			8					6
8	4			7			9	
1			9	5	3	7	8	4
		3	6	4	8	5	1	2